



TÜRK EĞİTİM-SEN

Türkiye Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri Kolu Kamu Çalışanları Sendikası

GENEL MERKEZİ



Sayı :GMT.410.00/1003

Konu :Eylem Yapan Üyelerimiz Hakkında Soruşturma Açılmaması

21/11/2018

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

Sendikamızca 12.09.2018 tarihli Yönetim Kurulu kararıyla, mesai saatleri dışında angarya görevleri yerine getirmeme eylem kararı, öğrencilerin özel servis veya taşımali eğitim kapsamında taşıma servisi ile geldikleri okullarda nöbetçi öğretmenlere servislerle ilgili angarya görevleri yerine getirmeme eylem kararı; 14.09.2018 tarihli Yönetim Kurulu kararıyla, tam gün eğitim yapılan okullarda öğle arası nöbet tutmama eylem kararı, haftada birden fazla nöbet görevi verilen üyelerimizin ilk nöbetten sonraki nöbet görevlerini yerine getirmeme eylem kararı alınmıştır.

Ancak; sendikamız tarafından alınan kararlar uyarınca sendikal eylemde bulunan sendikamız üyeleri hakkında, yasal işlem başlatıldığı ve soruşturma açıldığı yönünde sendikamıza bilgiler ulaşmaktadır.

Sendikal haklar; Anayasamızla, İLO sözleşmeleriyle, uluslararası diğer sözleşmelerle, sendikal yasalarla, genelgelerle ve yargı kararları ile koruma altına alınmıştır. Bu düzenlemeler yasalarımızın ve yönetmeliklerimizin üzerinde olan özel düzenlemelerdir. Dolayısıyla sendikalara eylem hakkı veren yasalar varken bu eyleme katılanları soruşturmak veya cezalandırmak, Türk Milleti adına karar veren mahkemelerin de iradesine aykırı olacaktır.

Özellikle kamunun hiçbir şekilde zararı olmayan bir konuda sendikamız üyeleri hakkında disiplin işlemleri yapılması sendikal hakların yok sayılması anlamına gelecektir.

Sendikalar, demokratik toplumun olmazsa olmaz koşulu olan sivil toplum kuruluşları olup, aynı zamanda muhalefet ve baskı unsurudur. Bu nedenle toplumsal konularda da eylem yapabilmelerinin önüne geçilemez. Sendikalar eylemde bulunma yetkilerini Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinden ve onunla bağlantılı İLO sözleşmelerinden almaktadırlar. Bu husus Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 10. ve 11. maddelerinde açıkça yer almaktadır. 4688 Sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu ve 2821 Sayılı Sendikalar Kanunu, 87 Nolu Sendika Özgürlüğüne ve Örgütlenme Hakkının Korunmasına İlişkin İLO Sözleşmesi, 151 Nolu Kamu Hizmetinde Örgütlenme Hakkının Korunması Ve İstihdam Koşullarının Belirlenmesi Yöntemlerine İlişkin İLO Sözleşmesi, 2003/37 ve 2005/14 Sayılı Başbakanlık Genelgesi ve yargı kararları ile de bu ilke sabittir.

Disiplin soruşturmasına neden olarak gösterilen bu eylem **4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanununun 18 maddesinde ... "sendika veya konfederasyonların bu Kanunda belirtilen faaliyetlerine katılmalarından dolayı farklı bir işleme tâbi tutulamaz ve görevlerine son verilemez."** Hükmü kapsamındadır.

Anayasamızın 90. madde hükmü ile aşağıda belirttiğimiz uluslararası sözleşmeler birlikte değerlendirildiğinde de eylemin yasal olduğu, eyleme katılanlara da disiplin cezası verilemeyeceği ortaya çıkmaktadır.

87 Nolu Sendika Özgürlüğüne ve Örgütlenme Hakkının Korunmasına İlişkin İLO Sözleşmesinin 3. maddesi "Çalışanların ve işverenlerin örgütleri tüzük ve iç yönetmeliklerini düzenlemek, temsilcilerini serbestçe seçmek, yönetim ve etkinliklerini düzenlemek ve iş programlarını belirlemek hakkına sahiptirler. Kamu makamları bu hakkı sınırlayacak veya bu hakkın yasaya uygun şekilde kullanılmasına engel olacak nitelikte her türlü müdahaleden sakınılmalıdır."

4. maddesi "Çalışanların ve işverenlerin örgütleri yönetsel yoldan feshedilme veya faaliyetten menedilmeye tabi tutulamazlar. Kamu makamları bu hakkı sınırlayacak veya bu hakkın



Talatpaşa Bulvarı No:160 Kat:6 Cebeci/ANKARA

Tel: (0312) 424 09 60 Faks: (0312) 424 09 68

www.turkegitimsen.org.tr

yasaya uygun şekilde kullanılmasına engel olacak nitelikte her türlü müdahaleden sakınmalıdır.”

8. maddesi “Yasalar, bu sözleşme ile öngörülen güvencelere zarar verecek şekilde uygulanamaz.” Hükümlerini içermektedir.

151 Nolu Kamu Hizmetinde Örgütlenme Hakkının Korunması ve İstihdam Koşullarının Belirlenmesi Yöntemlerine İlişkin İLO Sözleşmesinin 4. maddesi “Kamu görevlileri, çalıştırılmaları konusunda sendikalaşma özgürlüğüne hanel getirecek her türlü ayrımcılığa karşı yeterli korumadan yararlanacaklardır. Böyle bir koruma, özellikle aşağıdaki amaçlara yönelik tasarruflara karşı uygulanacaktır:

Kamu görevlilerinin çalıştırılmalarını, bir kamu görevlileri örgütüne katılmama veya üyelikten ayrılma koşuluna bağlamak, Bir kamu görevlisini, bir kamu görevlileri örgütüne üyeliği veya böyle bir örgütün normal faaliyetlerine katılması nedenleriyle işten çıkarmak veya ona zarar vermek.”

5. maddesi “Kamu görevlileri örgütleri, kamu makamlarından tamamen bağımsız olacaklardır. Kamu görevlileri örgütleri kuruluş, işleyiş veya yönetimlerinde kamu makamlarının her türlü müdahalesine karşı yeterli korumadan yararlanacaklardır. Bir kamu makamının tahakkümü altında kamu görevlileri örgütlerinin kuruluşunu geliştirmeye veya kamu görevlileri örgütlerini bir kamu makamının kontrolü altında tutmak amacıyla mali veya diğer biçimlerde desteklemeye yönelik önlemler bu madde bakımından müdahaleci faaliyetler olarak kabul edilecektir.” Hükümlerini içermektedir.

Yukarıda izah edilen sözleşmeler ve aşağıda belirteceğimiz yargı kararlarından anlaşılacağı üzere söz konusu eyleme katıldığı için ilgili kişiye disiplin cezası verilemez.

Anayasa Mahkemesi, 27 Ocak 2015 günlü Resmi Gazetede yayımlanan 6.1.2015 gün ve Başvuru No: 2013/8517 sayılı kararında sendikal eyleme katılanların disiplin cezasıyla cezalandırılmasını ‘SENDİKAL HAKKIN İHLALİ’ olarak nitelendirmiş,

Danıştay 12. Dairesi’nin 2004/4209 E., 2004/4148 K. sayılı ve 20.12.2004 tarihli kararında; “... Olayda; davacının, üyesi bulunduğu sendikanın yetkili kurullarınca alınan karara uyarak kamu görevlilerinin içinde bulunduğu mali sıkıntılarının kısmen düzeltilmesi ve kamuoyunca bilinen bu sıkıntıları yine kamuoyuna anlatarak desteğinin sağlanması amacıyla 11.12.2003 tarihinde 1 gün göreve gelmemek eylemini gerçekleştirdiği anlaşılmıştır. Bu durumda, sendikal faaliyet kapsamında bir gün göreve gelmemek fiilinin mazeret olarak kabulü gerektiğinden, 657 sayılı Kanununun 125/C-b maddesinde öngörülen özürsüz olarak bir gün göreve gelmemek fiilinin sübuta ermediği sonuç ve kanaatine varıldığından, disiplin suçu teşkil etmeyen eylem nedeni ile davacı hakkında tesis edilen işlemde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.”

Danıştay 12. Dairesi’nin 2005/5767 E., 2008/225 K. sayılı ve 22.01.2008 tarihli kararında; “... Olayda, davacının üyesi bulunduğu sendikanın yetkili kurullarınca alınan, üretimden gelen güçlerini kullanma çağırısına uyarak 11.12.2003 tarihinde göreve gelmediği anlaşılmış olup, davacının sendikal faaliyet kapsamında göreve gelmemesi fiilinin mazeret olarak kabulünün gerektiği, dolayısıyla 657 sayılı Yasanın 125/C-b maddesi anlamında özürsüz olarak göreve gelmemek fiilinin sübuta ermediği görülmüştür. Bu durumda, disiplin suçu teşkil etmeyen eylem nedeniyle davacı hakkında tesis olunan işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddi yolunda verilen İdare Mahkemesi kararında hukuki isabet görülmemiştir.”

Danıştay 12. Dairesi’nin 2004/4643 E., 2005/313 K. sayılı ve 09.02.2005 tarihli kararında; “... 657 sayılı Yasanın 125/C-b maddesinde, özürsüz olarak bir veya iki gün göreve gelmemek fiili aylıktan kesme cezasını gerektiren fiil ve haller arasında sayılmıştır. Olayda, davacının üyesi bulunduğu sendikanın yetkili kurullarınca alınan, üretimden gelen güçlerini kullanma çağırısına uyarak 11.12.2003 tarihinde göreve gelmediği anlaşılmış olup, davacının sendikal faaliyet kapsamında göreve gelmemesi fiilinin mazeret olarak kabulünün gerektiği dolayısıyla 657 sayılı Yasanın 125/C-b maddesi anlamında özürsüz olarak göreve gelmemek fiilinin sübuta ermediği görülmüştür. Bu durumda, disiplin suçu teşkil etmeyen eylem nedeniyle davacı hakkında tesis olunan işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddi yolunda verilen İdare Mahkemesi kararında hukuki isabet görülmemiştir.”

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 2013/4031 E., 2014/975 K. sayılı ve 20.03.2014 tarihli kararında; "...davacının üyesi olduğu sendikanın aldığı bir karar sonucunda gerçekleşen göreve gelmeme eylemine katılması, özürsüz olarak göreve gelmemek fiili kapsamında değerlendirilemeyeceğinden ve sendikal faaliyet kapsamında bir fiil olarak kabulü gereceğinden, disiplin suçu teşkil etmeyen eylem nedeniyle davacıya 657 sayılı Kanunun 125. maddesi uyarınca disiplin cezası verilmesine ilişkin dava konusu işlemde hukuka uyarlık görülmemiştir." denilmektedir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarında da, sendikanın eylem çağrısına uyarak işe gitmeyen öğretmenlerin disiplin cezası almalarının, sendika üyelerinin çıkarlarını korumak için meşru grev ya da eylem günlerine katılmaktan vazgeçirecek bir nitelik taşıdığı, öğretmenlere verilen disiplin cezasının «acil bir sosyal ihtiyaca» tekâbül etmediği ve bu nedenle «demokratik bir toplumda gerekli» olmadığı sonucuna varılarak, başvuranların AIHS'nin 11. Maddesi anlamında gösteri yapma özgürlüğünü etkili bir şekilde kullanma haklarının orantısız olarak çiğnendiği gerekçesiyle Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 11.maddesinin ihlal edildiğine karar verilmiştir. Sendikal eylemlerin idarenin sübjektif tasarruf ve değerlendirmesi ile sınırlandırılması mümkün değildir.

Yukarıda izah edilen hususlar göz önünde bulundurulduğunda Türk Eğitim-Sen tarafından alınan kararlar uyarınca sendikal eylemde bulunan sendikamız üyeleri hakkında yasal işlem başlatılması ve soruşturma açılması, sendikal faaliyetlerin engellenmesi anlamına gelmektedir. Türk Ceza Kanunu'nun 118.maddesi kapsamında sendikal faaliyetlere katılmayı engellemek suç kapsamındadır. Bu nedenle bu konuda mağduriyet yaşanmasını engellemek için gerekli önlemlerin alınarak, Valiliklere talimat gönderilmesi ve ilgili kişilerin uyarılması hususunda;

Gereğini arz ederiz.



Selahattin DOLGUN
Genel Başkan Yardımcısı



Talip GEYLAN
Genel Başkan

EKLERİ;

- 1-Anayasa Mahkemesi Kararı
- 2- Danıştay 12. Dairesinin 2004/4148E, 2004/4209 K sayılı ve 20/12/2004 tarihli kararı
- 3- Danıştay 12. Dairesinin 2004/4643E, 2005/313 K sayılı ve 09/02/2005 tarihli kararı
- 4- Danıştay 12. Dairesinin 2005/5767E, 2008/225K sayılı ve 22/01/2008 tarihli kararı
- 5- Danıştay idari dava daireleri Kurulu kararı 2013/4031-E 2014/975 K sayılı ve 20/03/2014 kararı
- 6-Malatya İdare Mahkemesinin 2013/359E, 2013/1220K sayılı ve 26/11/2013 tarihli kararı
- 7-İzmir 2. İdare Mahkemesinin 2013/1302E, 2013/2471K sayılı ve 31/12/2013 tarihli kararı
- 8-İzmir 3. İdare Mahkemesinin 2010/793E, 2010/1522 K sayılı ve 11/11/2010 tarihli kararı
- 9-Ordu İdare Mahkemesinin 2010/359E, 2011/122 K sayılı ve 25/02/2011 tarihli kararı
- 10-Aksaray İdare Mahkemesinin 2010/1177, 2011/1609 K sayılı ve 17/05/2011 tarihli kararı
- 11-İstanbul 8. İdare Mahkemesinin 2010/882E, 2010/1508 K sayılı 30/09/2010 tarihli kararı